IMPRESSIE 2020

Gezondheid staat meer dan ooit centraal

www.ggdijsselland.nl

GGD IJsselland

2020… het (eerste) coronajaar. Een uitzonderlijk jaar! Net als andere organisaties begonnen we 2020 met plannen en idealen die we al snel en steeds opnieuw moesten bijstellen door de coronacrisis. Een jaar waarin we ineens één van de hoofdrollen hadden in het bestrijden van een pandemie…

2020 vroeg onze teams op bestaande onderwerpen creatief en flexibel te zijn zodat we ons werk konden blijven doen, steeds weer anders. Een uitdaging voor Nederland en een uitdaging voor ons. Al onze teams hebben zich ingezet de zorg voor kwetsbaren, kinderen én volwassenen, te blijven bieden.

“Gezondheid staat meer dan ooit centraal”

Tegelijk stonden onze experts Infectieziektebestrijding ineens voor hun allergrootste uitdaging: de strijd tegen het coronavirus. Waar ze 2020 begonnen met een 14-koppig team, bestonden ze eind dat jaar – in een corona-organisatie – uit bijna 500 mensen. Bron- en contactonderzoekers, testers en op weg naar het vaccineren. Samenwerkingsstructuren met zorgpartners en Veiligheidsregio IJsselland zijn verstevigd of nieuw op poten gezet. We hebben een huzarenklus geklaard!

Nu gezondheid meer dan ooit centraal staat, onderzoeken we vaker hoe het echt met mensen gaat, hun psychische gezondheid, een essentieel thema voor de hele samenleving. Want 2020 was het jaar waarin het begrip ‘veerkracht’ op de proef werd gesteld. Dat geldt voor alle inwoners in onze regio, voor onze samenwerkingspartners en voor onszelf. Want hoe leef je je leven als je levensruimte steeds opnieuw wordt ingeperkt, als je elkaar niet mag ontmoeten en als de opdracht waar je voor staat steeds weer verandert? Deze tijd vraagt bij uitstek veerkracht, een begrip dat in de positieve gezondheid zo belangrijk is. Kijken naar wat er is, wat er wel kan en hoop houden op een betere tijd, op de kracht van het samen werken aan een gezonde samenleving.

Juist in 2020 is er enorm veel vertrouwen gesteld in ons als GGD en we willen iedereen daarvoor bedanken!

Namens de leden van het algemeen bestuur van GGD IJsselland,

Rianne van den Berg, directeur publieke gezondheid
Michiel van Willigen, voorzitter dagelijkse bestuur

Onvoorstelbaar wat we bereiken met keihard werken

Douwe van der Werf is een bekend gezicht binnen de GGD. Een buitengewoon ervaren arts die vele infectieziekten heeft bestreden in zijn carrière. In 1986 startte hij in Zwolle als arts algemene gezondheidszorg; begin 2020 bereidde hij zich voor op zijn pensioen. Dit liep anders… In plaats van zijn werk af te bouwen zet Douwe zich vol in tijdens de grootste uitdaging uit zijn hele carrière: de coronapandemie.

Over COVID-19:

“Deze hebben we niet zien aankomen. Ik zeg altijd: Het laatste hoofdstuk in ons leerboek is nooit geschreven, want een infectieziekte met zo’n impact op de gehele bevolking en dan zó lang, is ongekend. Alle klassieke middelen waren gericht op kortdurende uitbraken. Maar deze ziekte maakt niet alleen mensen maar ook de samenleving ziek. Dat is zorgwekkend en vraagt enorm veel van iedereen.”

Wat doet dit met je als arts?

Douwe: “Je bent je autonomie over je eigen werkproces kwijtgeraakt. Verschil met hoe we anders werken is de sterke landelijke aansturing. Dit is begrijpelijk maar het maakt dat dingen soms anders lopen dan wij ze zouden aanpakken. Iets wordt besloten en je moet het als GGD oplossen. Het is maar goed dat wij bestaan. Mensen die je iets kunt toevertrouwen. Daar ben ik trots op! Onvoorstelbaar wat we steeds bereiken met creativiteit en keihard werken. Naast ingevlogen deels gepensioneerde artsen zijn er nu veel jonge mensen in de organisatie. Je voelt hier een brok energie, waarbij we voortdurend opschalen.”

“Alle klassieke middelen waren gericht op kortdurende uitbraken.”

Wat bedoel je met ‘de samenleving is ziek’?

“Naast arts Infectieziektebestrijding ben ik arts Maatschappij & Gezondheid: dokter van de samenleving zeg maar. En daar maak ik me echt zorgen over. De scherpe maatregelen duren lang. Met grote gevolgen voor mensen die kwetsbaar zijn, die eenzaam zijn; dat vind ik moeilijk. De zorg heeft meer kanten. Je hebt inderdaad de zorg waar enorm veel krapte is. Als GGD vechten wij om deze infectieziekte te bestrijden. Maar we zijn ook van de volksgezondheid. Dat bijt elkaar weleens. Hoe zit het met onze mentale gezondheid, met onze zingeving? We bestrijden de infectieziekte om deze op korte termijn terug te dringen. Dat moet ook. Maar die mentale schade, die is voor de langere termijn.”

Krachten bundelen om voortijdig schoolverlaten van jonge moeders te voorkomen

Samenwerking Deltion College en GGD IJsselland

Stel, je bent een zeventienjarige student en raakt zwanger. Hoe kun je je examens maken als je zwangerschapsverlof hebt? En hoe moet je straks school combineren met het moederschap? Martine Koopman en Reinie Koppert, VoorZorgverpleegkundigen bij GGD IJsselland, en Janieke Barneveld, School maatschappelijk werker bij Deltion College, bundelen hun krachten voor deze jonge (aanstaande) moeders.

Reinie: “Martine en ik werken als VoorZorgverpleegkundigen met jonge zwangeren die op meerdere leefgebieden problemen hebben.” Martine: “Wij begeleiden deze jonge moeders 2,5 jaar lang.” Reinie: “We hoorden over een Jonge Moedergroep op Deltion en hebben daarop contact gezocht met Janieke.”

> **“Maatwerk scheelt de jonge moeders veel stress en vergroot de kans op een diploma.”**

Maatwerk

Janieke vertelt: “Deltion heeft sinds begin van het schooljaar 2020/2021 een nieuw protocol, gericht op het voorkomen van uitval van jonge moeders door te zorgen dat het combineren van school, zwangerschap en moederschap makkelijker is.” Martine: “Als wij een moeder begeleiden die op Deltion zit, zoeken we contact met Janieke om samen te kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat deze moeder haar studie kan vervolgen.” Reinie vertelt: “Vanuit Deltion wordt er nu heel veel naar maatwerk gekeken. Dat scheelt de jonge moeders veel stress en vergroot de kans op een diploma.” Martine: “Zo werden bij een moeder die ik begeleid haar stage-uren aangepast, omdat ze dit niet meer kon bolwerken. Ook zat ze financieel wat moeilijk. Deltion heeft een financieel spreekuur en daar kon ze terecht.”

Netwerkbijeenkomst

Reinie: “Er is een netwerkbijeenkomst voor hulpverleners uit Zwolle die met jonge moeders werken.” Martine: “We bespreken daar ook nieuwe ontwikkelingen. Zo hebben we Janieke en haar collega van Deltion een keer uitgenodigd om te vertellen over het nieuwe protocol van Deltion.” Janieke: “Ik vind het mooi dat we bij deze bijeenkomsten kunnen verbinden en met elkaar mee kunnen denken.”

Martine Koopman, Janieke Barneveld en Reinie Koppert

Samenwerking

Martine: “We merken dat de samenwerking tussen Deltion en de GGD de zwangeren veel rust geeft, omdat er maatwerk mogelijk is.” Janieke: “Onze samenwerking is heel natuurlijk en professioneel. We weten elkaar goed te vinden. Als ik vragen heb over bepaalde onderwerpen, kan ik altijd even sparren met Reinie en Martine.”

Saskia Kraan en Harriette van Buel

Eén jaar PrEP-zorg

GGD IJsselland biedt nu ruim één jaar PrEP-zorg aan mannen die seks hebben met mannen. PrEP zijn preventieve medicijnen die voorkomen dat je hiv oploopt. Harriette van Buel, sociaal verpleegkundige seksuele gezondheid bij GGD IJsselland en Saskia Kraan, verpleegkundig specialist bij het Hiv-behandelcentrum van Isala, vertellen over hun samenwerking.

Saskia: “We werken samen op het gebied van soa en hiv en we verwijzen laagdrempelig naar elkaar door. Als er op de soa-poli van GGD IJsselland een persoon hiv-geïnfecteerd blijkt, dan wordt deze persoon met een zogenaamde ‘warme overdracht’ aan ons overgedragen. En andersom verwijzen wij bijvoorbeeld patiënten door naar de GGD voor een periodieke screening op soa’s, voor hepatitis B-vaccinatie of voor partnerwaarschuwing bij een nieuwe hiv-infectie. De laatste jaren hebben we ook samengewerkt voor het beschikbaar stellen van PrEP in onze regio.”

> **“Ons gezamenlijke doel is om het aantal hiv-infecties terug te brengen naar nul.”**

PrEP-zorg

Harriette: “Nu we als GGD PrEP-zorg geven, is er geregeld collegiaal contact, bijvoorbeeld over medicatie. Ook kunnen Saskia en haar collega’s de mannen nu aan ons doorverwijzen voor PrEP-zorg.”

Saskia: “Ons gezamenlijke doel is om het aantal hiv-infecties terug te brengen naar nul. PrEP is hierin een heel belangrijk middel. Want door het slikken van PrEP bij hoog risico sekscontacten kan een mogelijke overdracht van hiv voorkomen worden. PrEP-zorg is nu goed geregeld en geborgd bij de GGD en de mannen weten de GGD hiervoor goed te vinden.”

Invloed van corona op de zorg

Harriette: “Verschillende verpleegkundigen seksuele gezondheid sprongen in het begin van de pandemie bij in het corona-team. Het was een drukke periode, want de soa-poli ging ook door.” Saskia: “We hebben in het begin veel consulten omgezet naar telefonische consulten. En uiteindelijk is de digitalisering in de zorg in een stroomversnelling gekomen en zullen we nu en in de toekomst daar meer gebruik van gaan maken.”

Kijk voor het uitgebreide duo-gesprek op onze website **www.ggdijsselland.nl/ingesprekmet**.

GGD IJsselland had eind 2020 **142** mannen die seks hebben met mannen in PrEP-zorg.

Marcel Kluin, Karin Grotenbreg en Esther Dijkerman

Testen op corona: opschalen in crisistijd

Ze startten 1 april in een tent, waar ze 's morgens en 's middags twee uur open waren. "We testten op een ochtend 50 mensen uit het onderwijs, de zorg en contactberoepen en dat vonden we best veel", memoreert coördinator Bemonsteren Karin Grotenbreg. Collega van het eerste uur Esther Dijkerman vult aan: "Daarnaast deden we thuisbemonsteringen." Samen met Marcel Kluin, facilitair teamleider GGD IJsselland en Veiligheidsregio IJsselland, blikken ze terug op een enerverend jaar. Ze betitelen het als "onwerkelijk", "prachtig" en vooral als "een uitdaging".

Vanaf 1 juni mocht iedereen zich laten testen. Vier testlocaties moesten in rap tempo uit de grond worden gestampt. "Ik reed soms op zondag in m'n brandweerauto door de regio, op zoek naar geschikte locaties in Zwolle, Ommen, Deventer en Steenwijk", verhaalt Marcel. In de twee laatstgenoemde plaatsen kwamen in eerste instantie twee cabines/containers. "Het moest allemaal enorm snel; inrichten, personeel aannemen, buren informeren, noem maar op." De drie benadrukken de goede samenwerking tussen de GGD en de brandweer. "We werden ineens een hele platte organisatie. Iedereen stak de handen uit de mouwen, ook onze collega's van ICT, HRM, Financiën en Facilitair. Elke afdeling schaalde maximaal op."

30 graden

Gedurende het opschalen tot zeven testlocaties, voerden ze verbeteringen door. Karin: "Mensen die kwamen testen vonden de kleine cabines niet prettig. We zijn snel op zoek gegaan naar grotere, ruimere locaties. Met een aparte in- en uitgang." Ook moesten de bemonsteraars er in alle weersomstandigheden kunnen werken. "In de beschermende kleding is het sowieso al afzien, laat staan met 30 graden."

Media

Naast de ruim 200 bemonsteraars kwamen er honderden andere coronamedewerkers bij, die ook een onderkomen nodig hadden. "Alles werd heel kordaat georganiseerd", vertelt Marcel. Ze vonden het een mooie tijd. Karin en Esther: "Iedereen werkte keihard. Je hielp elkaar, je was dag en nacht aanspreekbaar. Het is geweldig om te zien wat je in een crisis voor elkaar krijgt." En na een 'latertje' stonden ze de volgende ochtend vroeg de media alweer te woord in verband met de opening van een testlocatie. Esther: "Soms dacht ik: kunnen ze die filmpjes niet van elkaar overnemen?"

Samenwerken voor maatwerk in bestrijding

De eikenprocessierups 'is here to stay'. Het aantal ervan stijgt zelfs jaarlijks. Daarom pakt Overijssel de bestrijding provinciaal aan. Elk van de 25 gemeenten heeft een uniek plan van aanpak omdat de overlast per gemeente varieert. Onderling wordt overlegd en samengewerkt met GGD IJsselland en GGD Twente.

Frans van den Berg en Frank Klappe, beiden wijkbeheerder bij de gemeente Kampen: "Wij hebben relatief weinig eikenbomen. Onze bestrijding is vooral preventief. We hangen vogelhuisjes op en verspreiden nematoden; dit zijn aaltjes die de rupsen uitschakelen."

Een andere aanpak

In de gemeente Raalte staan veel eiken. Dit vraagt om een andere aanpak. Wendy Busscher, regisseur Groen en Spelen bij de gemeente Raalte: "We willen zo natuurlijk mogelijk bestrijden. Maar bespuiten met nematoden is niet geluidloos en veroorzaakt overlast voor de omwonenden." Daarom zet Raalte ook andere manieren van bestrijding in. Busscher: "We leggen biodiversiteitsstroken aan en waar beschermde vlinders voorkomen bestrijden we uitsluitend curatief: wegzuigen dus. Verder kunnen inwoners letten op de linten om eiken waarin een nest zit."

Informeren

Ondanks alle moeite zal de eikenprocessierups niet verdwijnen. Wanda Krol, sociaal verpleegkundige Milieu & Gezondheid van GGD IJsselland: "We moeten bewust zijn van de aanwezigheid van de rups en accepteren dat hij er is. Als GGD informeren we mensen over de rups. Bescherm jezelf als je naar buiten gaat. Krijg je jeuk? Gebruik dan een verkoelende zalf."

Ecologisch evenwicht

Ook vanuit ruimtelijke ordening is bewustwording het devies. Frans: "We moeten op een andere manier gaan denken bij herontwikkeling of ontwikkeling: geen monoculturen meer maar bioculturen." Ecologisch evenwicht staat bij Wendy Busscher ook hoog op de lobbylijst: "We hebben meegeschreven met het plan van de provincie en staan in verbinding met buurgemeenten. Inwoners zelf kunnen ook helpen: soortenrijke beplanting in je tuin is goed voor de biodiversiteit en daarmee het biologisch evenwicht. En het is nog mooi ook!"

Wanda Krol, Frans van de Berg, Frank Klappe en Wendy Busscher

Onderzoek

Voor de onderbouwing van gezondheidsbeleid

Cijfermatige terugblik 2020: GGD IJsselland in coronatijd

In deze factsheet staat wat corona heeft betekend voor en gevraagd van GGD IJsselland in 2020. Het gaat om een cijfermatige terugblik door het jaar heen.

De impact van de coronacrisis op inwoners

Deze reeks van onderzoeken heeft GGD IJsselland uitgevoerd in samenwerking met andere GGD'en en het RIVM. Lees meer over het onderzoek in **april**, **mei**, **de zomer** en **november**.

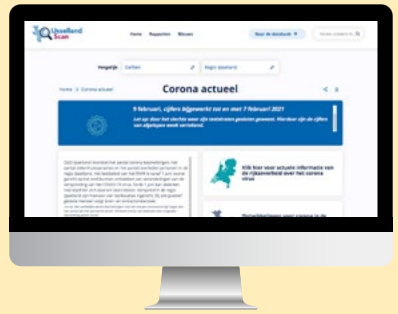
De impact van de coronacrisis op mede-werkers in de VVT-sector en revalidatie

In de zomer deed GGD IJsselland onderzoek naar de impact van de coronacrisis op medewerkers in de VVT-sector en revalidatie. Ongeveer 1300 medewerkers namen hieraan deel. Het onderzoek bestond uit een vragenlijstonderzoek en interviews.

De impact van de coronacrisis op mantelzorgers

GGD IJsselland deed in juni onderzoek naar de impact van de coronacrisis op het welbevinden van mantelzorgers. In totaal hebben 721 mantelzorgers uit de regio IJsselland meegedaan aan het vragenlijstonderzoek en 20 mantelzorgers zijn telefonisch geïnterviewd.

Speciale pagina 'corona actueel' op IJssellandScan

In april is er een speciale pagina aangemaakt op de IJssellandScan met cijfers over corona in de regio IJsselland. Deze corona-pagina wordt sindsdien elke week geactualiseerd met nieuwe cijfers.

Gezondheidsmonitor Jeugd

GGD IJsselland onderzoekt jaarlijks de gezondheid van inwoners met een zogenaamde gezondheidsmonitor. Elk jaar is een andere leeftijdscategorie aan de beurt. In 2019/2020 is de Gezondheids-monitor Jeugd uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn samengevat in een regionale factsheet.

Hitte en gezondheid

De GGD'en van Gelderland en Overijssel hebben gezamenlijk onderzoek gedaan onder volwassenen over hitte. Ruim 7000 mensen vulden deze vragenlijst in.

Boeren aan het woord over stress en psychische nood

GGD IJsselland deed samen met Amsterdam UMC onderzoek naar de psychosociale gezondheid van boeren uit de regio IJsselland en hun behoefte aan hulp. Voor dit onderzoek zijn 16 diepte-interviews met boeren gedaan.

Bekijk de onderzoeken online!
Alle onderzoeken staan in de digitale databank IJssellandScan via **www.IJssellandScan.nl**.

Jeroen Spoelman en Arjan de Boer

Eén jaar uitvoering Verkennend Onderzoek

Onderdeel van de nieuwe Wet verplichte GGZ

Op 1 januari 2020 ging de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) in, een wet waarin is geregeld dat inwoners een melding kunnen doen wanneer ze zich zorgen maken dat iemand zichzelf of anderen ernstig nadeel kan toebrengen. Het gaat hierbij vaak om mensen met ernstige vormen van psychische problematiek.

Na een melding brengt de GGD - in opdracht van de gemeente - de situatie nauwkeurig in kaart met een zogenaamd 'Verkennend Onderzoek'. Het Verkennend Onderzoek kan leiden tot een aanvraag bij de officier van justitie voor verplichte zorg. De rechter beslist uiteindelijk of verplichte zorg wordt ingezet. Verplichte zorg is een uiterste redmiddel; in de gemeente werken diverse partijen samen om dit te voorkomen.

Arjan de Boer, trajectbegeleider bij team VIA* van GGD IJsselland en Jeroen Spoelman, maatschappelijk werker bij Tactus Verslavingszorg vertellen over hun samenwerking binnen de WvGGZ.

Arjan: "Jeroen en ik werken al enige tijd samen, ik vanuit mijn rol als psychiatrisch verpleegkundige en trajectbegeleider binnen team VIA van GGD IJsselland en Jeroen vanuit Tactus ook in een bemoeizorg-rol. We proberen samen in contact te komen met de cliënt waarover zorgen zijn en proberen vanuit dit contact de situatie van de cliënt te verbeteren. Daarnaast heeft de GGD sinds een jaar ook een heel andere taak: het Verkennend Onderzoek als onderdeel van de nieuwe wet verplichte GGD. Dat kan uiteindelijk weer leiden tot bijvoorbeeld een zorgmachtiging bij Tactus vanuit het OM."

Jeroen: "De tijd voor het oppakken van een zorgmachtiging nadat wij deze vanuit het OM binnen krijgen is krap. Er moet veel geïnventariseerd, besproken en geschreven worden. Met de samenwerking komen deze tijdrovende casussen niet als verrassing voor ons, hebben we meer tijd (gedurende de aanloop en het Verkennend Onderzoek) en kent de cliënt mij ook vaak al als gezicht vanuit Tactus. Dit maakt het contact makkelijker gedurende het opzetten van het traject."

Arjan: "Ik maak vaak graag gebruik van de expertise van Jeroen / Tactus. Jeroen kan vrij flexibel instappen bij bemoeizorg-casussen waarbij er nog niet direct aanmelding bij Tactus hoeft te zijn. Daarnaast werken we sinds de WvGGZ nog meer samen want deze biedt meer mogelijkheden in de gedwongen behandeling bij verslaving. Positieve verandering is vooral dat niet ingeschreven cliënten nu sneller toegeleid kunnen worden naar zorg."

Kijk voor het uitgebreide duo-gesprek op onze website **www.ggdijsselland.nl/ingesprekmet**.

Bekijk ook de GGD Actueel over de start van het Meldpunt Maatschappelijke Zorg.

* Vangnet, Informatie en Advies. Team VIA biedt met name bemoeizorg: zorg voor zorgwekkende zorgmijders.

Zelfmoord? Praat erover!

Het aantal mensen dat kampt met de gedachte aan zelfmoord is groot. Maar het taboe op het onderwerp is dat helaas ook. Daarom startte GGD IJsselland eind 2018 samen met de 11 gemeenten in de regio IJsselland het project Zelfmoord? Praat erover! dat ook in 2020 nog volop liep.

Martine Peppelenbos, projectleider suïcidepreventie bij GGD IJsselland: "We willen het taboe op praten over zelfdoding doorbreken. Het moet een normaal gespreksonderwerp worden. Want praten lucht op en biedt nieuw perspectief."

De recente COVID-19-uitbraak bezorgt mensen extra zorgen en stress. Hierdoor kan het aantal suïcides toenemen." Kees van Zanten, adviseur sport, preventie en gezondheid bij de gemeente Hardenberg: "Door praten over eenzaamheid of sombere gedachten kan professionele hulp sneller worden ingezet."

Herkennen en praten

Belangrijk onderdeel in het project van de samenwerkende gemeenten en de GGD zijn de gatekeepers. Martine: "Gatekeepers zijn professionals en vrijwilligers die we trainen om mogelijke signalen van gedachten over zelfdoding te herkennen en hoe met die persoon te praten."

Beter bereik

De trainingen, gecoördineerd door 113 Zelfmoordpreventie, zijn inmiddels aan vele mensen in Nederland gegeven. Gatekeepers zijn meestal werkzaam op scholen, in wijkteams, en in sectoren die werken met kwetsbare groepen. Martine: "Iedereen kan gatekeeper worden. Het gaat over echt luisteren zonder oordeel. Op het juiste moment vragen 'hoe gaat het met je' kan ervoor zorgen dat je een wanhopig iemand bereikt. Als we dát voor elkaar krijgen betekent dat veel winst. Want praten helpt echt."Ook is vanuit het project in de zomer van 2020 de documentaire *WAAROM NIET EERDER* gemaakt over suïcidepreventie. "De documentaire helpt bedrijven en professionals om het gesprek over het onderwerp te voeren".

Martine Peppelenbos en Kees van Zanten

Meer informatie

Meer weten over *Zelfmoord? Praat erover!?* Ga naar **www.GGDIJsselland.nl/zelfmoordpreventie**. Zoek je hulp of wil je met iemand praten? Je kunt anoniem chatten via **www.113.nl**. Of bel 0900-0113.

Bco'er Ben Nijboer hing zijn pensioen aan de wilgen

Bron- en contactonderzoek (bco) is een belangrijk onderdeel in de bestrijding van corona. Ben Nijboer (65) hing zijn pensioen aan de wilgen om GGD IJsselland hierbij te helpen. 'Na een dag in de tuin werken, las ik dat de GGD dringend bco-medewerkers nodig had. Ik dacht: waarom niet een handje helpen?"

Ben zette de schouders er meteen flink onder en stond al snel full time mensen te woord. "We zoeken uit met wie iemand contact heeft gehad en informeren ook die contacten. Je legt het risico op besmetting uit en vertelt wat ze kunnen doen om verdere verspreiding te voorkomen. En natuurlijk gaan we in op de vele vragen die er meestal zijn. Er zijn mensen die erg schrikken omdat ze bijvoorbeeld mantelzorg verlenen of voor iemand zorgen die op sterven ligt. Dat zijn best heftige gesprekken. Samen kijken we wat nog wel mogelijk is."

Ben Nijboer

Toename verspreiding

Met de toename van de verspreiding van het virus, was het rond november onmogelijk om alle contacten te bellen. "Noodgedwongen werd toen overgestapt naar een werkwijze waarbij alleen de besmette personen door ons gebeld werden. Zij informeerden dan zelf de vrienden en familie waarmee zij in contact waren geweest. Het bco-team ondersteunde dat door alle relevante informatie aan te reiken."

Het verschil maken

Door de schommelingen in het aantal besmettingen en steeds nieuwe kennis over het virus veranderde de werkwijze bijna wekelijks. Dat stelde hoge eisen aan de flexibiliteit van het bco-team. Ben: "Maar dat is goed. Door telkens weer in te spelen op veranderingen én op vragen van onze inwoners kunnen we echt het verschil maken."

'Contacten' met een positief geteste persoon

1. **Huisgenoot:** leeft in hetzelfde huis, langdurig minder dan 1,5 meter afstand.
2. **Nauwe contacten:** 1) langer dan 15 minuten binnen 1,5 meter afstand, binnen de besmettelijke periode. Of: Melding CoronaMelder-app. 2) 'hoogrisicoblootstelling': korter dan 15 minuten, maar intensief. Zoals zoenen, lichamelijk contact, in het gezicht hoesten.
3. **Overige contacten:** langer dan 15 minuten, op grotere afstand dan 1,5 meter, in dezelfde ruimte (kantoor, school).

Corona in de VVT-sector: daadkracht en veerkracht

De enorme daadkracht en veerkracht van zorgmedewerkers. Dat maakte op zowel Karin Leferink en Rianne van den Berg veel indruk in 2020. Ze blikken samen terug op een roerig jaar in de verpleeg- en verzorgingstehuizen.

Respect voor elkaar

Als begin 2020 het coronavirus zijn intrede doet, komt de samenwerking tussen de VVT-sector en GGD IJsselland in een stroomversnelling. Karin en Rianne krijgen dagelijks contact. Het respect voor elkaar groeit. "Het maakte grote indruk hoe zwaar de medewerkers van de VVT het hadden", zegt Rianne. "In juli sprak ik medewerkers van IJsselheem in Kampen over wat zij meemaakten. Ook over de impact op hun persoonlijke leven. Soms met schuldgevoel; of zij hadden kunnen voorkomen dat cliënten ziek werden." Karin: "Er kwam heel veel deskundigheid van jullie. Dat was aan het begin echt een soort lifeline voor ons. Samen waren we heel oplossingsgericht èn bereid om echt te luisteren naar elkaar. Wij voelden ons gehoord door GGD IJsselland."

Draagvlak

In de eerste maanden van de coronacrisis overheerst de daadkracht. IJsselheem reageert snel op de dreiging. "Wij besloten meteen twee weken dicht te gaan", vertelt Karin. "Daar was veel draagvlak voor, bij medewerkers èn bij cliënten en familie." Rianne: "Over de bezoekersregeling hebben wij samen heel indringend gesproken. We wilden oog hebben voor de cliënten en tegelijkertijd al het mogelijke doen om verspreiding van het virus te voorkomen." Karin: "Ik ben na twee weken opgehouden te vinden dat we in crisis waren. We hadden een crisis en we waren (en zijn) in control. Ook toen 1 op de 4 cliënten en 1 op de 5 medewerkers ziek waren."

Leerpunten

Wat zijn de leerpunten van 2020? Rianne: "Onze organisaties kennen elkaar nu beter. Dat is van grote waarde. Er spelen veel gezondheidsvraagstukken, ook na de crisis." Karin: "Onze kennis over hygiëne was al goed. Maar nu zijn we er nog meer van doordrongen. Ook waardevol is dat we nu aangesloten zijn bij het ROAZ, het netwerk voor acute zorg."

Karin Leferink
Raad van Bestuur van IJsselheem en coördinator voor de VVT-sector in de ROAZ-regio Zwolle.

Rianne van den Berg
Directeur Publieke Gezondheid en daarmee verantwoordelijk voor GGD IJsselland en GHOR IJsselland.

In de media

Inkijkje in het werk van GGD IJsselland via (social) media

Foto: de Stentor

Artikel Stentor
19 MAART – Artikel Stentor Directeur Rianne van den Berg vertelt in De Stentor over het werk van de GGD tijdens de coronacrisis. Lees ook haar tips om deze tijd door te komen.

20 NOVEMBER – Commissaris van de Koning in @ProvOverijssel @AndriesHeidema bezocht op 20 november ons coronateam: “Hoe jullie continu aan het schakelen zijn, in een crisissituatie die al maanden en maanden duurt, daar heb ik oprecht heel veel respect voor.” #Corona

Filmpje RTV Oost
31 MEI – Hoe gaat dat? Een test op het corona-virus? Een verslaggever van RTV Oost kwam langs en liet zichzelf testen. Bekijk het filmpje.

Vraagbaak – Waarom testen?
7 DECEMBER – Wat kun jij doen om het coronavirus te bestrijden? Zorgen dat je het virus niet oploopt én dat je het niet doorgeeft. Dan is het goed om te weten of je besmet bent. Vijf goede redenen om je te laten testen.

Bericht AD.nl
26 OKTOBER – ‘Corona neemt wat en corona geeft wat’. Gerna de Wit gaat, nadat ze haar baan verliest, als bco’er aan de slag. Na 2 maanden kreeg ze nota bene al promo-tie; Gerna is nu een van de coördinatoren van een team bron- en contactonderzoekers (bco’ers). Wij zijn blij met haar!

Hoe werkt een coronatest?
17 JUNI – video
115.678 personen bereikt

Vraagbaak Hielprik
22 JANUARI – Met de hielprik die een baby in de eerste week na de geboorte krijgt, kunnen we negentien ernstige ziektes opsporen.

De Stentor: Ruime verdubbeling van kink-hoestvaccinaties bij zwangere vrouwen
11 FEBRUARI – In de regio IJsselland is het aantal zwangere vrouwen dat in januari 2020 een kinkhoestvaccinatie haalde verdubbeld ten opzichte van december 2019. Jeugdarts Margot Baardse en Jeugdverpleegkundige Marjon Mulder vertellen over de kinkhoestvaccinatie voor zwangeren.

GGD Actueel Kindermishandeling
16 NOVEMBER – Marthine Bos en Lubna Abdul gaan in gesprek over opvoeden in twee culturen en kindermishandeling. Ze bespreken het verschil tussen een autoritaire- en democratische opvoedstijl, hebben het over een pedagogische tik en kindermishandeling.

Foto: de Stentor

Foto: de Volkskrant

De Volkskrant: Ontruimen of praten: hoe zorg je dat hoarders hun woning veilig houden
3 JANUARI – Gerard Oosterlaar, sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij GGD IJsselland, vertelt hoe je samen met mensen met verzamelwang kunt oprui-men zodat ze veiliger kunnen wonen en leven.

Team Seksuele gezondheid geeft voorlichting op de camping
20 JULI – Ook in de zomer van 2020 gingen de collega’s van team Seksuele gezondheid weer op pad om vakantievierende jongeren voor te lichten over veilig vrijen.

Een regionale werkwijze rondom Positieve Gezondheid

GGD IJsselland omarmt Positieve Gezondheid: een brede kijk op gezondheid die veel oplevert. Bij Positieve Gezondheid draait het niet om (het voorkomen van) klachten of gezondheidsproblemen en hoe je deze oplost, maar om het totaalbeeld van een persoon. Judith Heinrich: "In de gezondheidssector wordt vaak gesproken over wat iemand niet meer kan. Bij Positieve Gezondheid gaat het juist om wat je nog wel kunt."

Judith is aanjager van Positieve Gezondheid in de regio. "In 2021 gaan we daarin zichtbare stappen zetten. Wat we in 2020 hebben gedaan is misschien voor de buitenwereld nog niet heel zichtbaar geweest, maar we hebben veel voorwerk gedaan. Zo is ons team Jeugdgezondheidszorg getraind."

Zichtbaar effect

Judith geeft het voorbeeld van de jeugdarts die in gesprek met een meisje van 16 tot de kern van haar probleem kwam door haar volgens de stappen van Positieve Gezondheid vragen te stellen. "Deze werkwijze gaat zichtbaar effect hebben in de regio."

Samenwerkingsovereenkomst

Om het streven naar Positieve Gezondheid in de regio kracht bij te zetten, tekenden directeuren Angelique Schuitemaker (Institute for Positive Health) en Rianne van den Berg (GGD IJsselland) eind november een samenwerkingsovereenkomst. Angelique Schuitemaker: "De historie daarvan was al een poosje op weg. GGD IJsselland is een koploper op het gebied van het omarmen van Positieve Gezondheid. Zij hebben gezien dat voor meer gezondheid voor hun inwoners Positieve Gezondheid heel goed kan bijdragen. En om daarin nog meer samen op te trekken en een voorbeeld te stellen voor andere GGD'en hebben we besloten om dit partnership te tekenen.

Een regionale aanpak

Judith Heinrich: "Samenwerken is een belangrijk onderdeel. Positieve Gezondheid is iets van en voor ons allemaal. Samen zorgen we ervoor dat we niet alleen anders denken, maar ook anders werken. Daarom zien we echt meerwaarde in een regionale aanpak"

Uitgave **GGD IJsselland, maart 2021**
Redactie **Team Communicatie GGD IJsselland**
Ontwerp en opmaak **hollandse meesters, Utrecht**

www.ggdijsselland.nl

GGD IJsselland

GGDIJ102/Publieksjaarverslag2020